

KONSORTIORYHMÄN PÖYTÄKIRJA

Aika 27.5.2011 klo 10.00–12.00

Paikka Kansalliskirjasto, Yliopistonkatu 1, 2. krs, Fabiania-auditorio

Läsnä Ari Muhonen, ylikirjastonhoitaja, Aalto-yliopisto, puheenjohtaja
Tarja Koskimies, kirjastonjohtaja, Seinäjoen ammattikorkeakoulu (etäyhteydellä)
Minna Liikala, yksikön päällikkö, Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos
Sinikka Luokkanen, tietopalvelupäällikkö, Hämeen ammattikorkeakoulu
Riitta Lähdemäki, palvelupäällikkö, Teknologian tutkimuskeskus VTT (Saapui kohdan 1 käsittelyn aikana klo 10.25.)
Liisa Rossi, palvelupäällikkö, Kuopion kaupunginkirjasto - Pohjois-Savon maakuntakirjasto
Seija Ålander, informaatikko, Rovaniemen kaupunginkirjasto (Virva Nousiainen-Hiiren varajäsen, etäyhteydellä)
Arja Tuuliniemi, erikoissuunnittelija, Kansalliskirjasto/FinELib
Iina Peltonen, tietoasiantuntija, Kansalliskirjasto/FinELib, sihteeri

Asiantuntijat

Paula Mikkonen, suunnittelija, Kansalliskirjasto/FinELib
Väinö Ala-Härkönen, tietojärjestelmäasiantuntija, Kansalliskirjasto/FinELib

Poissa Pirjo Rajakiili, kirjastonjohtaja, Helsingin yliopisto
Pirkko Fagervik, palvelupäällikkö, Turun yliopisto (Pirjo Rajakiilin varajäsen)
Virva Nousiainen-Hiiri, toimistopäällikkö, Helsingin kaupunginkirjasto-keskuskirjasto

Esityslista

1. Kokouksen avaus, osallistujien toteaminen ja esityslistan hyväksyminen

Esitys:

Hyväksyttäneen esityslista ja edellisen kokouksen 1/2011 pöytäkirja. (Liite 1)

Päätös:

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 10.09. Todettiin läsnäolijat. Hyväksyttiin esityslista ja kokouksen 1/2011 pöytäkirja.

2. FinELibin strategia

FinELibin strategian 2007-2015 päivitystä ovat työstäneet FinELibin strategiaryhmä ja FinELibin ohjausryhmä. Strategian päivitstyössä on edetty siihen vaiheeseen, että ensimmäinen versio visiosta, perustehtävästä ja strategisista päämääristä on valmiina. (Liite 2)

FinELibin strategian lisäksi työn alla ovat Helsingin yliopiston strategia, Kansalliskirjaston strategia, Suomen yliopistokirjastojen strategia ja AMKIT-konsortion strategia. Yleisten kirjastojen neuvoston strategia 2011-2016 ja erikoiskirjastojen neuvoston strategia 2011-2013 valmistuivat viime vuonna. (Liitteet 3-4)

Esitys:

Arja Tuuliniemi esittelee strategiatyötä. Keskustellaan strategiasta.

Keskustelu:

Arja Tuuliniemi kertoi strategian päivityksestä. Strategiatyössä tärkeää on näkemysellisyys, innovatiivisuus, valintojen tekeminen ja konkretia. Strategiatyössä on tarkoituksena tehdä valintoja: mitä uutta tehdään, mitä toimintoja lopetetaan, missä toiminnoissa tasoa lasketaan ja missä sitä pitää nostaa. Visiossa ja perustehtävässä on haluttu näkyvän FinELib-konsortion rooli infrastruktuurina. Strategiatyössä nostettu uusina asioina esiin aktiivinen toiminta kotimaisen tarjonnan lisäämiseksi ja tiedon avoimen saatavuuden edistäminen. Strategisissa päämäärissä tulivat esiin mm. eri sektoreiden keskeisten palveluiden määrittäminen sekä päätöksentekijöihin ja rahoittajiin vaikuttaminen. Tuuliniemi toi esiin sen, että FinELibin strategia kattaa sekä jäsenten että palveluyksikön toiminnan. Strategiatyö jatkuu kesäkuussa strategiaryhmän ja ohjausryhmän työskentelyllä. Strategian päivitys valmistuu syksyyn mennessä.

Sinikka Luokkanen kritisoi sitä, että konsortion strategiaa tehdään pienellä joukolla, jolloin koko konsortion ääni ei pääse kuuluviin. Luokkasen mukaan konsortion jäsenten on hyvin vaikea sitoutua sellaiseen strategiaan, jonka sisältöön he eivät ole voineet vaikuttaa. Arja Tuuliniemi kertoi, että kaikille FinELib-konsortion jäsenille on lähetetty kysely, jossa on pyydetty palautetta strategiatyöhön. Strategiaa käsitellään FinELibin ohjausryhmässä, konsortiorryhmässä ja strategiaryhmässä, joissa kaikissa on jäsenorganisaatioiden edustus. Arja totesi strategian lähtevän jäsenten kommentoitavaksi kun ohjausryhmä on strategialuonnoksen hyväksynyt.

Konsortiorryhmässä pidettiin hyvänä sitä että strategialuonnoksessa kotimaisten aineistojen tarjonnan edistäminen oli nostettu esiin. Hyvänä pidettiin myös sitä, että eri sektoreiden tärkeimmät palvelut on tarkoitus määritellä. Visiota konsortiorryhmä piti hyvänä, vaikkakin muotoiluun ei oltu ihan tyytyväisiä.

Keskustelua herätti se, missä määrin vain osaa konsortiosta koskevia asioita voidaan nostaa strategiaan. Konsortiorryhmässä kyseenalaistettiin se, että konsortion strategialuonnoksessa on päämääriä, jotka koskevat vain osaa konsortion jäsenistä (tutkimuksen arviointi). Toisaalta konsortiorryhmässä tuotiin esiin se, että konsortiona toimiminen väistämättä edellyttää sen hyväksymistä että kaikki konsortiossa tehtävät asiat eivät ole jäsenille yhtä tärkeitä (kotimaisten aineistojen tarjonnan lisääminen).

3. Periodicals Index Online (PIO) -tietokannan tilaus

Humanistis-yhteiskuntatieteellinen viitetietokanta Periodicals Contents Index (PCI) hankittiin koko FinELib-konsortion käyttöön kertaostona vuoden 1998 lopussa. Tietokanta sisältää viitteitä yli 40 kielellä vuosilta 1770-1995/1996. Tietokantaan ei

ole hankittu päivityksiä vuoden 2001 jälkeen päivitysten korkean hinnan vuoksi. Vuosina 2003–2009 tietokanta oli käytettävissä Kansalliskirjaston Voyager-palvelimella. Ylläpitokustannusten nousun vuoksi aineistoa siirryttiin käyttämään ProQuestin Periodicals Index Online -käyttöliittymän (PIO) kautta (Ohjausryhmä 1/2009). Online-käytön käyttömaksu vuosilta 2010–2011 on maksettu keskitetyistä varoista. FinELib-konsortion tulee päättää, miten aineiston kanssa halutaan edetä.

PIO:n hakutilastojen mukaan aineiston käyttö vuonna 2010 on ollut vähäistä. Hakutilastot ovat nähtävissä Halti-tietokannassa. Aineistoa on kuitenkin mahdollista käyttää Nelli-portaalin kautta siten, ettei aineiston käyttö näy PIO:n omissa tilastoissa.

Kustantajan kanssa on neuvoteltu alustavasti, ja ProQuest tulee antamaan tarjouksen, jossa on esillä kolme eri vaihtoehtoa: PIO:n käytön jatkaminen nykyisellään, PIO:n laajentaminen uuteen viiteaineistoon ja PIO:n laajentaminen myös koteksteihin. Yhtenä vaihtoehtona on tilauksen lopettaminen.

Esitys:

Iina Peltonen esittelee PIO-tietokantaa, sen käyttöä ja eri vaihtoehtojen kustannuksia. (Liite 5.) Konsortior ryhmä tekee ohjausryhmälle esityksen siitä, miten PIO:n kanssa tulisi edetä.

Keskustelu:

Iina Peltonen kertoi, että aineiston käyttö suoraan PIO:n liittymän kautta on vähäistä, mutta Nelliportaalin kautta käyttöä on jonkin verran. Osalla kirjastoista PIO:n Metalib-asetukset ovat päivittämättä, joten käyttäjien on voinut olla vaikea löytää aineistoa. Kustantajalta (ProQuest) on saatu koko PIO:a koskeva tarjous vuosille 2012-2013 joka lisäisi aineistomäärää merkittävästi. Muita vaihtoehtoja olisivat aineiston ylläpidon lakkauttaminen, aineiston ylläpito muulla alustalla, ja aineiston indeksoiminen KDK-asiakasliittymä Primoon. Jälkimmäiset vaihtoehdot vaatisivat molemmat paljon lisäselvityksiä.

Arja Tuuliniemi tiivistä, että tarkoituksena on määritellä onko aineisto tarpeellinen ja halutaanko sopimusta kustantajan kanssa jatkaa. Keskusteltiin aineiston tarpeellisuudesta ja siitä mikä kustannus yksittäisille organisaatioille tulisi jos konsortiohankinta lopetetaan.

Päätös:

Konsortior ryhmä esittää ohjausryhmälle, että PIO tilataan laajennetussa muodossa vuosille 2012-2013 ja kirjastoja muistutetaan PIO:n olemassaolosta ja ylläpidon ja mainonnan merkityksestä aineiston löydettävyyteen. Käytön kustannukset kateetaan keskitetystä määrärahasta.

4. Aineistoesitykset vuodelle 2012

FinELibin asiantuntijaryhmät tekivät esitykset uusiksi neuvoteltaviksi aineistoiksi vuodelle 2011. Ryhmiä pyydettiin esittämään enintään kahta aineistoa. Aineistoesityksiä ryhmiltä tuli 19. Tämän lisäksi keskustelussa tuotiin esiin aineistoja,

joita ei vielä ole elektronisessa muodossa, mutta joita ryhmät toivoivat elektroniksi. Konsortior ryhmä käsittely aineistoesityksiä kokouksessaan 1/2011, mutta asian käsittely siirrettiin konsortior ryhmän seuraavaan kokoukseen.

Esitys:

Arja Tuuliniemi esittelee asiantuntijaryhmien esitykset. (Liitteet 6 ja 7.) Päätetään mitkä aineistot valitaan neuvotteluun vuodelle 2012.

Keskustelu

Arja Tuuliniemi esitteli asiantuntijaryhmien ensisijaiset aineistoesitykset ja ryhmien toivomat aineistot joita ei ole vielä elektronisessa muodossa. Tuuliniemi kertoi mistä asiantuntijaryhmien esittämistä aineistoista aloitettiin neuvottelut edellisellä kierroksella ja mistä aineistoista solmittiin konsortiosopimus. Uusia aineistoja voidaan tällä kierroksella valita 2-3. Valinnassa tulee kiinnittää huomiota tasapuolisuuteen asiantuntijaryhmien välillä, konsortiohyötyyn ja FinELibin lisensiointiperiaatteiden toteutumiseen.

Päätös:

Neuvottelut aloitetaan seuraavista uusista aineistoista: Naxos Music Library, Fonetan Kohdistamiskone B2B ja ePress. Mikäli ePressistä ei päästä sopimukseen, aloitetaan neuvottelut aineistoista Literature Online (LION) ja Political Science Complete.

5. Ajankohtaista Nelli-palvelussa

Väinö Ala-Härkönen kertoi, ettei Nelliportaaliin liittyen ole tapahtunut suuria muutoksia. Parhaillaan arvioidaan Primo Central Indexin aineistoja ja käytettävyyttä. SFX-linkkipalvelimeen on tulossa lyhytlinkkipalvelu, mahdollisesti jo syyslukukauden alkuun mennessä. KDK:n asiakasliittymän toisen aallon alku siirtyy vähintään keväälle.

6. Ajankohtaista kustannustoimialalla ja konsortiossa

6.1. UKSG 2011

Arja Tuuliniemi ja Toni Vesterinen osallistuivat UKSG-konferenssiin Britanniassa ja kävivät konferenssin yhteydessä aineistoneuvotteluja kustantajien kanssa (<http://www.uksg.org/event/conference11>).

6.2. European ICOLC syyskuussa Turkissa

6.3. Konsortion ajankohtaiset asiat

7. Muut asiat

7.1. Kokouskutsut konsortior ryhmän jäsenille ja varajäsenille

Arja Tuuliniemi kertoi, että ohjausryhmän kokouskutsut lähetetään liitteineen myös ryhmän varajäsenille. Konsortior ryhmä päätti alkaa noudattaa samaa käytäntöä.

8. Tiedotusasiat

Riitta Lähdemäki kertoi olevansa nyt viimeisessä konsortior ryhmän kokouksessaan, sillä siirtyy eri kirjastosektorille.

Sinikka Luokkanen kertoi, että myös ammattikorkeakoulusektorille on tulossa muutoksia FinELibin edustajiin.

9. Seuraava kokous

Seuraava kokous päätettiin pitää tiistaina 13.9. klo 10.

10. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12.04.

LIITTEET

Liite 1: Kokouksen 1/2011 pöytäkirja

Liite 2: FinELibin strategiatyön esittely

Liite 3: Yleisten kirjastojen neuvoston strategia 2011-2016 - kirjastoversio

(<http://www.kirjastot.fi/File/aca26e87-a1eb-4925-8c56-0491d5751bcf/Ykn-strategia-kirjastoversio-fin.pdf>), päättäjäversio (<http://projektit.kirjastot.fi/documents/show/505>)

Liite 4: Erikoiskirjastojen neuvoston strategia 2011-2013

(<http://www.stks.fi/files/koulutukset/erikoiskirjastot/Rekomaa.pdf>)

Liite 5: Periodicals Index Online -esittely

Liite 6: Aineistoesitykset vuodelle 2012

Liite 7: Uudet neuvoteltavat aineistot